

Enerji krizi ile küresel finansal piyasalarda risk iştahı zayıf seyrini koruyor

ABD tarım dışı istihdam Ağustos sonuçları karışık bir tablo çizerken, riskli varlıklarda kırılğan seyr sürdürü. ABD'de Ağustos ayı tarım dışı istihdam raporu beklentilerin üzerinde istihdam artışına işaret etse de işsizlikte yükseliş yaşandı. Bununla birlikte, fabrika siparişleri Temmuz'da beklenmedik şekilde geriledi. G7 ülkelerinin maliye bakanları Rusya'dan tedarik edilen petrol fiyatlarına limit koyma konusunda anlaşmaya varırken, devam eden jeopolitik belirsizliklerle birlikte küresel enerji krizine dair kaygılar arttı. Bu ortamda güvenli liman arayışı güçlenirken, ABD 10 yıllık tahvilinin faizi 7 baz puan gerileyerek %3,19'a indi. Altın %0,9, Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %0,7 yükseldi. Öte yandan, dolar hem gelişmiş diğer ekonomilerin hem de gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri karşısında hafif geriledi. Bu ortamda MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi %0,4, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksi %0,2 geriledi.

Ağustos ayı öncü verileri dış ticaret açığında rekor artışa işaret etse de Türk finansal varlıklarda pozitif seyr devam etti. Borsa İstanbul 100 ve 30 gösterge endeksleri sırasıyla %2,5 ve %2,8 yükseldi. Ülke risk primi, dolar cinsi ve uzun vadeli TL cinsi tahvil faizleri geriledi. Kısa vadeli TL cinsi tahvil faizleri hafif yükselirken, TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet karşısında yatay kapandı. Hafta sonu 2023-25 Dönemi Orta Vadeli Program (OVP) Resmi Gazete'de yayınlandı.

Asya'daki belli başlı ülkelerin hizmet sektöründen Ağustos ayına ilişkin beklentilerden daha iyi veriler gelse de yeni haftaya küresel finansal piyasalar jeopolitik belirsizliklerle zayıf başladı. Bununla birlikte, Rusya'nın Avrupa'ya doğal gaz sevkiyatını kesmesi yeni günde enerji krizine ve küresel büyümeye dair kaygıları derinleştirdi. Dolar yeni güne güçlü başlarken, Avrupa'da referans doğal gazın fiyatında %30'u bulan yükseliş yaşandı. Günün ilerleyen saatlerinde küresel tarafta jeopolitik gelişmelere dair haberlere ek olarak pek çok ülkede Ağustos ayı hizmet sektörü PMI verileri takip edilecek. Yurtiçinde TÜİK Ağustos ayı enflasyon verilerini yayınlayacak. Piyasa ortalama beklentileri tüketici fiyatları endeksinin (TÜFE) aylık bazda %2,0 arttığı, yıllık enflasyonun

Günlük Değişimler

Dolar/TL	18.18 ▼ -0.1%	BİST 100	3,223 ▲ 2.5%
TR 2Y	14.52 ▲ 7 bp	TR 10Y	12.84 ▼ -15 bp
DXY	109.5 ▼ -0.1%	MSCI Dünya	2,605 ▼ -0.2%
Altın (ons, \$)	1,711 ▲ 0.9%	ABD 10Y	3.19 ▼ -7 bp
Brent (varil, \$)	93.0 ▲ 0.7%	Karbon (ton, €)	77.9 ▼ -3.6%

Not: Veriler bir önceki işlem günü kapanışlarını baz almaktadır.

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	-0.1%
Dolar/Rus Rublesi	1.7%
JP Morgan GOÜ Endeksi	0.4%
Dolar/Güney Afrika Randı	0.2%
Euro/Dolar	0.1%
Dolar/Japon Yeni	0.0%
Dolar Endeksi	-0.1%
İngiliz Sterlini/Dolar	-0.3%
Dolar/Meksika Pesosu	-1.2%
Dolar/Brezilya Reali	-1.4%

MSCI Endeksleri (Dolar bazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	3.2%
MSCI Avrupa	2.9%
MSCI Latin Amerika	1.8%
MSCI GOÜ Avrupa	1.0%
MSCI Dünya	-0.2%
MSCI GOÜ	-0.4%
MSCI Asya Pasifik	-0.5%
MSCI Kuzey Amerika	-0.9%

Günün Önemli Veri ve Gelişmeleri

Ülke	Veri / Gelişme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Türkiye	TÜFE (aylık değişim)	Ağustos	%2,0	%2,4
Euro Bölgesi	Perakende Satışlar (aylık değişim)	Temmuz	%0,4	-%1,2

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

%79,6'dan %81,2'ye çıktığı yönünde. Bu ortamda Türk finansal varlıkların seyri açısından küresel eğilimler ve ekonomi dışı gelişmelere dair haberler ile enflasyon verilerinin önemli olabileceği düşünülüyor.

ABD'de Ağustos ayı tarım dışı istihdam beklentilerin üzerinde artışa işaret ederken, Temmuz ayı fabrika siparişleri sürpriz şekilde geriledi. Tarım dışı istihdam Ağustos'ta aylık bazda 315 bin kişi ile tahminlerin üzerinde artarken, işsizlik oranı Temmuz'daki %3,5'te yatay kalacağı beklentilerinin aksine %3,7'ye yükseldi. Saatlik ortalama kazançlar aylık bazda %0,3 ile tahminlerin hafif altında artarken, ortalama kazançlardaki yıllık artış hızı %5,2'de yatay kaldı. Bununla birlikte, Temmuz ayında fabrika siparişleri aylık bazda %0,2 artış tahminlerinin aksine %1,0 gerilerken, Haziran verileri aşağı yönde revize edildi.

2023-2025 Dönemi Orta Vadeli Program (OVP) Resmi Gazete'nin dünkü mükerrer sayısında yayımlandı. Türkiye Ekonomi Modeli'ni esas alarak yatırım, istihdam, üretim ve ihracatı öncelleyen büyümenin sürdürülmesi temel hedef olarak belirtildi. Bununla birlikte, OVP'de program süresince iklim değişikliğinin çevresel, sosyal ve ekonomik alandaki çok yönlü etkileri dikkate alınarak, kalkınma öncelikleri çerçevesinde ekonominin her alanında ve tüm sektörlerde yeşil dönüşüme yönelik adımlar atılmaya devam edeceği vurgulandı. Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması'na (SKDM) uyum kapsamında etkin işleyen Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi'nin geliştirileceği, mevcut vergilerin karbon vergisine dönüştürülmesi konusunda Türk Vergi Sistemi'nin gözden geçirileceği ve karbon fiyatlandırma araçlarının kalkınma ve yatırım ortamı üzerinde yol açacağı ekonomik ve sosyal etkilerin analiz edileceği eklendi. Hizmet gelirlerini artırmanın yanında dijital dönüşüme, ihracatta ürün ve ülke çeşitlendirmesine destek verilmeye devam edileceği ifade edildi. Ayrıca enerji arz güvenliğine de destek olacak şekilde yenilenebilir enerjiye dayalı elektrik kurulu gücü artırarak Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı ve benzeri mekanizmalarla yerli üretim, Ar-Ge ve teknoloji transferi faaliyetlerinin destekleneceği belirtildi. 2022 yılını %5 büyümeyle tamamlayacak Türkiye ekonomisinin gelecek yıl da bu hızda büyüyeceği öngörüsüne yer verildi. Bu yıl sonunda %65 olacağı öngörülen yıllık enflasyonun gelecek yıl %24,9'a düşmesi projeksiyonu paylaşıldı. 2022'de gayrisafi yurtiçi hasılaya (GSYH) oranla %3,4 olacak bütçe açığının gelecek yıl %3,5 olması beklentisi ortaya kondu.

Ticaret Bakanlığı öncü verilerine göre dış ticaret dengesi Ağustos ayında yüksek seviyede açık verdi. Ağustos ayında ihracat yıllık bazda %13,2 artışla 21,3 milyar dolara çıktı. Aynı dönemde ithalatta %40,8 artarak 32,6 milyar dolara yükseldi. Bu sonuçlarla dış ticaret açığı 2021 Ağustos ayındaki 4,3 milyar dolardan 11,3 milyar dolara yükseldi.

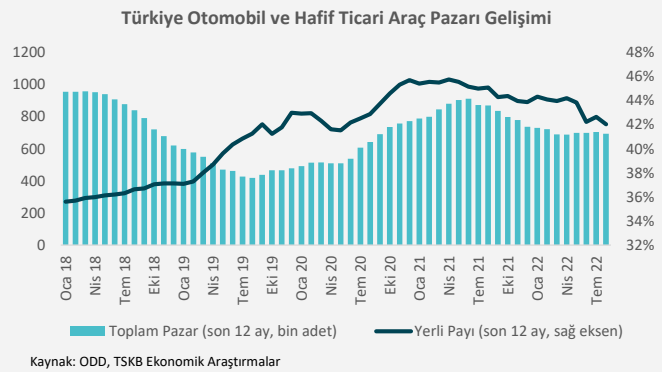
TCMB verilerine göre Haziran'da reel sektörün döviz açık pozisyonu azaldı. Mayıs'ta 105,9 milyar dolar olan döviz açık pozisyonu Haziran'da 100,1 milyar dolara indi. Kısa vadeli fazla pozisyon ise 61,5 milyar dolardan 60,8 milyar dolara geriledi.

Şirket ve Sektör Haberleri

Türkiye otomotiv pazarı Ağustos'ta geriledi. Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD) verilerine göre, otomobil ve hafif ticari araç pazarı geçtiğimiz ay yıllık %17,3 daraldı ve 48.336 adet oldu. Pazar, son 10 yıl ortalamasının %18,2 altında kaldı. Ağustos'ta otomobil satışları %21,3, hafif ticari araç satışları %4,3 azaldı. Yılın ilk 8 ayı baz alındığında toplam pazar geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %8,5 geriledi. Ağustos ayı sonuçları ile birlikte yerli araçların son bir yıldaki pazar payı %42,1 oldu.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Temmuz ayında 38,17 milyar TL'lik

teşvik belgesi düzenledi. Resmi Gazete'de yayımlanan teşvik belgesi listesine göre, Temmuz ayında toplam 868 yatırım teşvik belgesi verilirken bu projelerin yatırım tutarı 38,17 milyar TL olarak hesaplandı. Temmuz ayında en yüksek tutarlı teşvik belgesi, 2,35 milyar TL ile MRA Turizm Otel İşletmeciliği A.Ş.'nin Muğla'da inşa edeceği otel yatırımı için düzenlendi.

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) gıda fiyatları endeksi Ağustos ayında bir önceki aya göre %1,9 geriledi ve aylık bazda son 5 ayda üst üste daralma kaydetti. Aylık düşüş kaydeden endeks yıllık bazda Ağustos ayında %7,9 yükseldi. Geçen yılın Ağustos ayına göre, hububat fiyatları %11,4, süt fiyatları %23,5, et fiyatları %8,2 artarken, şeker fiyatları %8,4, bitkisel yağ fiyatları ise %1,6 düştü.

Almanya artan enflasyon ve enerji fiyatlarının etkilerinde korumak adına 65 milyar euroluk önlem paketi açıkladı. Üç partili koalisyonun üzerinde anlaştığı pakete göre önlem paketi toplu taşımada indirimli seyahatin uzatılması ve yaklaşık 9 bin enerji yoğun şirket için 1,7 milyar euroluk vergi indirimini içeriyor. Başbakan Scholz, konuyla ilgili yaptığı açıklamada "kimsenin geride bırakılmayacağına" vurgu yaparken, yeni paket kapsamında emeklilere 300, öğrencilere ise 200'er Euro'luk enerji destek ödemesi yapacaklarını duyurdu.

Avrupa Birliği (AB), Rusya'dan ithal edilen doğal gazın tavan fiyat uygulanmasını içeren bir düzenleme teklifini düşünüyor. Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen yaptığı açıklamada, Rusya'dan boru hattıyla Avrupa'ya gelen doğal gazın tavan fiyat uygulaması zamanı geldiğine inandığını belirtirken AB'nin bu yönde bir düzenleme teklifinde bulunabileceğine işaret etti.

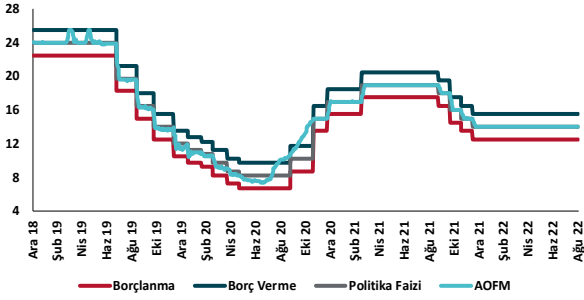
Gazprom, Avrupa'ya doğal gaz akışını durdurdu. Gazprom yaptığı açıklamada, 31 Ağustos'ta bakıma alınan ve 3 Eylül'de tekrar faaliyete geçmesi beklenen Kuzey Akım'daki bir türbinde arızaların tespit edildiğini belirtti ve boru hattından doğal gaz sevkiyatının belirsiz bir süre durdurulduğunu açıkladı.

Çin'in karbon salımı ikinci çeyrekte geçen yılına aynı dönemine göre %8 geriledi. Carbon Brief'in çalışmasına göre son 10 yılın en hızlı gerilemesine işaret eden bu rakam aynı zamanda üst üste üç çeyrek yaşanan gerilemenin ardından geldi. Söz konusu gerilemenin hem salgın koşulları nedeniyle geniş çaplı kapanmalardan hem de ağır borç yükü altında olan inşaat sektöründe kriz yaşanmasından kaynaklandığı ifade ediliyor. Bununla birlikte yenilenebilir enerjideki güçlü artışın da emisyon azalmasına katkı sağladığı vurgulanıyor.

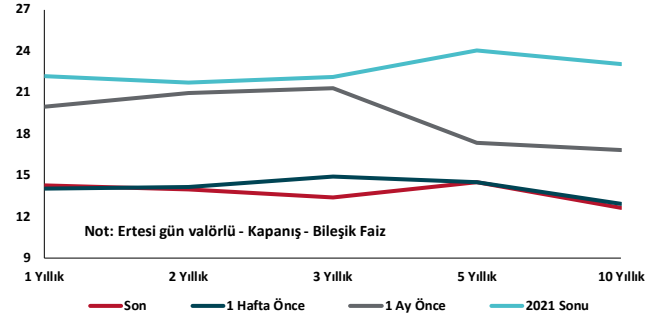
Kalkınma Gündemi

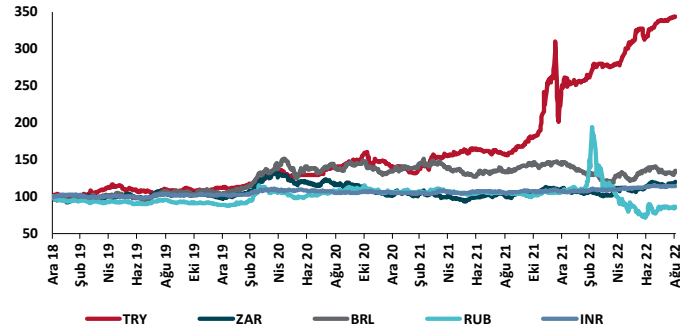
TCMB Faiz Koridoru

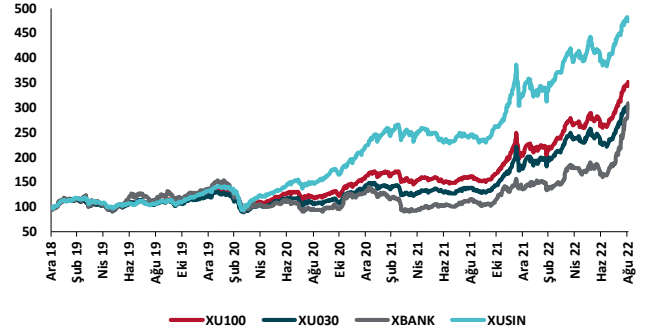
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

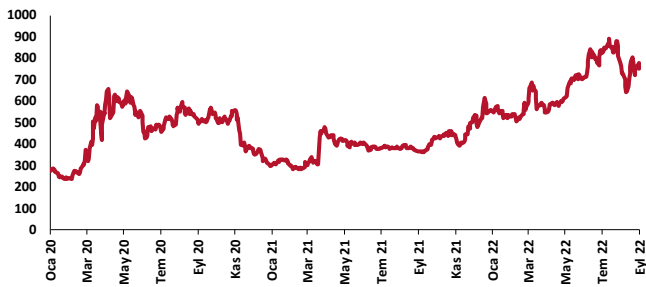
USD/GOÜ Para Birimleri (31/12/2018=100)

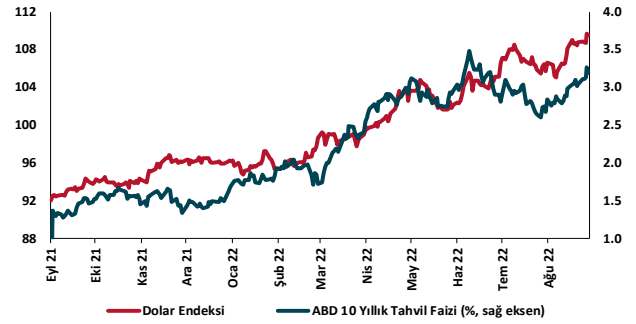
Ulusal Hisse Endeksleri (31/12/2018=100)

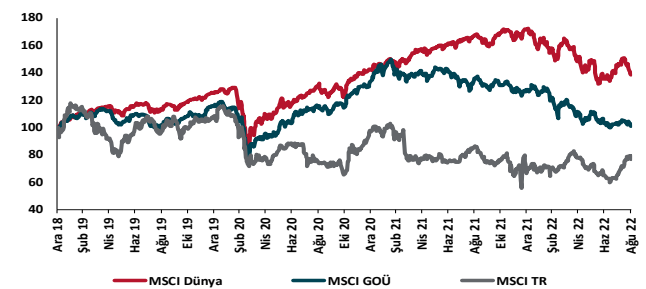
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

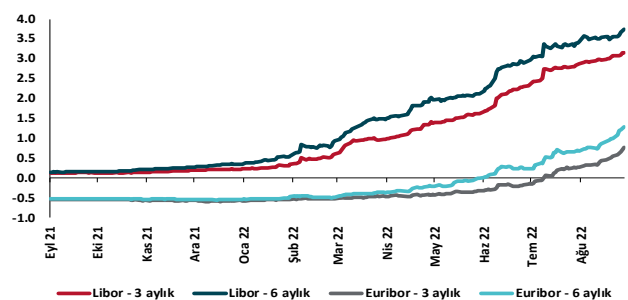
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (31/12/2018=100)

Küresel Gösterge Faizler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2022 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.